

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
AA2 විභාගය - 2018 ජූලි

(AA22) පිරිවැය ගිණුම්කරණය හා වාර්තාකරණය
(Cost Accounting and Reporting)

2018-07-22

පෙරවරු

[8.45 – 12.00]

පිටු ගණන : 09

ප්‍රශ්න ගණන: 10

- අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් (අවධානයෙන් කියවිය යුතුය):

- දී ඇති කාලය : කියවීම සඳහා - විනාඩි 15 යි.
උත්තර ලිවීම සඳහා - පැය 03 යි.
- සියලුම ප්‍රශ්නවලට උත්තර සැපයිය යුතු වේ.
- ඉල්ලුම් කරන ලද මාධ්‍යයෙන්, එක් භාෂාවකින් පමණක්, ඔබ වෙත සපයන ලද පොත්වල උත්තර ලියන්න.
- ගණනය කිරීම් සහ පෙරවැඩ අමුණන්න. උපකල්පන කිසිවක් ඇතොත්, ඒවා පැහැදිලිව දක්වන්න.
- වැඩසටහන් ගතකිරීම කළ නොහැකි ගණක යන්ත්‍ර පමණක් භාවිත කිරීමට ඉඩ දෙනු ලැබේ.
- අර්ථකථන සහිත කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව අමුණා ඇත. වාස්තවික පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න හැර අන් සෑම ප්‍රශ්නයකම කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ. කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුවේ එම ක්‍රියාව සඳහා දී ඇති අර්ථකථනය පදනම් කරගෙන අයදුම්කරුවන් විසින් ප්‍රශ්නය සඳහා අවශ්‍ය උත්තර සැපයිය යුතුය.
- ලකුණු 100 යි.

A කොටස

වාස්තවික පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න (OTQs)

අතිවාරියය ප්‍රශ්න අට (08) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

01 වන ප්‍රශ්නය

අංක 1.1 සිට 1.5 දක්වා ඇති ප්‍රශ්න සඳහා වඩාත්ම නිවැරදි උත්තරය තෝරන්න. තෝරාගත් උත්තරයට අදාළ අංකය ප්‍රශ්න අංකය සමග ඔබේ උත්තර පොතේ ලියන්න.

1.1 සියලුම වකු පිරිවැයවල එකතුව හඳුන්වන්නේ:

(1) ගිලුණු පිරිවැය (sunk cost) ලෙසයි.	(2) පොදුකාර්ය පිරිවැය ලෙසයි.
(3) ආවස්ථික පිරිවැය ලෙසයි.	(4) මිශ්‍ර පිරිවැය ලෙසයි. (ලකුණු 02)

1.2 පහත සඳහන් ඒවා අතුරෙන්, පාලනය කළහැකි පොදුකාර්ය පිරිවැය සඳහා උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද?

(1) අපනය (wastage).	(2) ක්ෂයවීම්.
(3) කම්හල් කුලී.	(4) සේවක වැටුප්.

(ලකුණු 02)

1.8 පහත සඳහන් එක් එක් ප්‍රකාශය සත්‍ය ද, අසත්‍ය ද යන්න සඳහන් කරන්න. සත්‍ය හෝ අසත්‍ය යන්න ප්‍රශ්න අංකය සමඟ ඔබේ උත්තර පොතේ ලියන්න.

- (1) අයවැය පිළියෙල කරනු ලබන්නේ කිසියම් සංවිධානයක ලාභ මධ්‍යස්ථාන සඳහා පමණි.
- (2) සේවකයන්ගේ කාර්යසාධනය ඇගයීම සඳහා අයවැය යොදාගනී.
- (3) අසාමාන්‍ය අපනය, හොඳ නිෂ්පාදනය මගින් සෑම අවස්ථාවකදීම අන්තර්ග්‍රහණය කරනු ලබයි.
- (4) මූල්‍ය ගිණුම්කරණයේදී ප්‍රධාන වශයෙන් බාහිර පරිශීලකයන් සඳහා තොරතුරු ලබාදීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරේ.

(ලකුණු 04)

A කොටසෙහි අවසානය

B කොටස

අනිවාර්යය ප්‍රශ්න පහ (05) කි.

(මුළු ලකුණු 25)

02 වන ප්‍රශ්නය

"පිරිවැය ගිණුම්කරණය සහ මූල්‍ය ගිණුම්කරණය යන දෙකම කිසියම් සංවිධානයක ඉලක්ක ලභාකර ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම සහ සඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට එකී සංවිධානයේ කළමනාකාරිත්වයට උපකාරී වන බවට කිසිදු සැකයක් නොමැත."

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) පිරිවැය ගිණුම්කරණයේ අරමුණු දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
- (b) මූල්‍ය ගිණුම්කරණය සහ පිරිවැය ගිණුම්කරණය අතර වෙනස්කම් තුනක්(03) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත XYZ සමාගම එහි නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා B ද්‍රව්‍යය භාවිත කරයි. 2018 ජූනි මාසය සඳහා, B ද්‍රව්‍යයට අදාළව පහත සඳහන් තොරතුරු සමාගමේ වාර්තාවලින් උපුටාගෙන ඇත:

දිනය	විස්තරය	ප්‍රමාණය (කිලෝග්‍රෑම්)	කිලෝග්‍රෑමයක ගැනුම් මිල (රු.)
2018.06.01	ආරම්භක ශේෂය	1,000	15
2018.06.01	ගැනුම්	500	18
2018.06.15	නිකුත් කිරීම්	750	-
2018.06.24	ගැනුම්	200	20
2018.06.28	නිකුත් කිරීම්	800	-

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ප්‍රථම ලැබීම් ප්‍රථම නිකුතු [First In First Out (FIFO)] ක්‍රමය භාවිත කරමින් 2018 ජූනි මාසය සඳහා ගබඩා ලෙජරය පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත රම්බෝ පොදු සමාගම, එහි සේවකයන්ගේ ඉපැයීම් ගණනය කිරීම සඳහා කැලි පදනම මත ගෙවීමේ ක්‍රමය උපයෝගී කරගනු ලබයි. පසුගිය සතියේදී X සහ Y යන සේවකයන් දෙදෙනා විසින් පිළිවෙලින් ඒකක 80 ක් හා ඒකක 120 ක් බැගින් නිෂ්පාදනය කර තිබුණි. සේවකයන් දෙදෙනාම පසුගිය සතියේදී දින 05 ක් සේවයේ යෙදී තිබුණි.

සමාගමේ වැටුප් පද්ධතියෙන් පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී:

සාමාන්‍ය සතිය	පැය 9 x දින 5
එක් ඒකකයක් නිෂ්පාදනය සඳහා ඉඩදෙන ප්‍රමිත කාලය	මිනිත්තු 30
කැලි පදනම මත ඒකකයකට ගෙවන ප්‍රමාණය	රු.50/-
ප්‍රසාද දීමනා	පැයකට රු.100/- බැගින් ඉතිරි කළ කාලයෙන් 50% ක්

සමාගම, සේවක ඉපැයීම් ගණනය කිරීම සහ ගෙවීම් කිරීම සතිපතා කරනු ලබයි.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

පසුගිය සතියට අදාළව X සහ Y සේවකයන් දෙදෙනාගේ මුළු ඉපැයීම වෙත වෙනම ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 05)

05 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත ස්මාට් ලයින් (පොද්ගලික) සමාගම සැහැල්ලු ඇඳුම් (casual wear) නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. විශේෂ සැහැල්ලු ඇඳුම් ඒකක 1,000 ක් සැපයීම සඳහා විදේශ ගැනුම්කරුවෙකුගෙන් ඇණවුමක් ලැබුණු අතර, එය කාණ්ඩ අංක 1010 යටතේ නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ.

කාණ්ඩ අංක 1010 ට අදාළව පහත සඳහන් පිරිවැය දරා ඇත:

සෘජු ද්‍රව්‍ය	රු.300,000/-
සෘජු ශ්‍රමය - කැපීම්	පැයකට රු.500/- (ශ්‍රම පැය 1,000)
සෘජු ශ්‍රමය - නිම කිරීම්	පැයකට රු.120/- (ශ්‍රම පැය 1,500)

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු සඳහා සමාගමේ පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත පහත පරිදි වේ:

දෙපාර්තමේන්තුව	අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය
කැපීම්	ශ්‍රම පැයකට රු.25/-
නිම කිරීම්	ශ්‍රම පැයකට රු.60/-

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

කාණ්ඩ අංක 1010 ට අදාළව ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 05)

06 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත UKL සමාගමේ ඊළඟ කාර්තුවට අදාළව පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටාගෙන ඇත:

	රු.
ඒකකයක විකුණුම් මිල	50
ඒකකයක දායකය	3
කාර්තුවකට අදාළ ස්ථාවර පිරිවැය	1,500,000

සමාගම, ඊළඟ කාර්තුව සඳහා රු.600,000/- ක ලාභයක් ඉපයීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම විසින් කළ යුතු දෑ:

පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න:

- (a) සමවිච්ඡේද ලක්ෂ්‍යය [Break-Even Point (BEP)] ඒකකවලින්. (ලකුණු 02)
  - (b) සමවිච්ඡේද ලක්ෂ්‍යය [Break-Even Point (BEP)] වටිනාකමින්. (ලකුණු 01)
  - (c) සුරක්ෂිත ආන්තිකය (margin of safety) ඒකකවලින්. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 05)

B කොටසෙහි අවසානය

C කොටස

අනිවාර්යය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.

(මුළු ලකුණු 30)

07 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත පවර් පොදු සමාගම සංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් (integrated accounting system) භාවිත කරන නිෂ්පාදන සමාගමකි.

2018 ජූනි 30 දිනෙන් අවසන් මාසයට අදාළව පහත සඳහන් ගනුදෙනු සමාගමේ වාර්තාවලින් උපුටාගෙන ඇත:

	රු.
අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම්	645,000
නිෂ්පාදනය සඳහා අමුද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම්	750,000
යන්ත්‍ර නඩත්තු කිරීම්	95,000
නිෂ්පාදනයට අදාළ සෘජු වේතන	470,000
සුපරික්ෂකයේ වැටුප්	90,000
පිරියත මත ක්ෂයවීම්	175,000
අනෙකුත් නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	200,000
නිම් භාණ්ඩවල නිෂ්පාදන පිරිවැය	1,500,000
විකුණූ භාණ්ඩවල නිෂ්පාදන පිරිවැය	1,250,000

2018 ජූනි 01 දිනට පැවති තොග ශේෂයන් පහත පරිදි විය:

	රු.
අමු ද්‍රව්‍ය	550,000
නොනිම් වැඩ	280,000
නිම් භාණ්ඩ	150,000

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

පහත සඳහන් ගිණුම් පිළියෙල කරන්න:

- (a) අමු ද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම. (ලකුණු 02)
  - (b) නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම. (ලකුණු 04)
  - (c) නිම් භාණ්ඩ පාලන ගිණුම. (ලකුණු 02)
  - (d) නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 10)

08 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත පර්මා ලංකා (පොදුගලික) සමාගම, අනුක්‍රමික පෙරසැරි දෙකක් භාවිතයෙන් P නිෂ්පාදනය නිෂ්පාදනය කරයි. පෙරසැරි I හි සම්පූර්ණ කරන නිමැවුම වහාම පෙරසැරි II වෙත මාරු කරනු ලැබේ.

2018 ජූනි මාසය සඳහා පෙරසැරි I ට අදාළව පහත සඳහන් තොරතුරු ලබා දී ඇත:

පෙරසැරි I ට යෙදවූ සෘජු අමුද්‍රව්‍ය	රු.1,250,000/- (ඒකක 125,000)
සෘජු ශ්‍රමය	රු.800,000/-
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	රු.550,000/-
සාමාන්‍ය අපනය	යෙදවූ අමුද්‍රව්‍ය වලින් 10% ක් වන අතර, සුන්බුන් අයින්ම ඒකකයක් රු.10/- බැගින් විකිණිය හැකිය.
පෙරසැරි II ට මාරු කළ නිමැවුම	ඒකක 110,000

ආරම්භක හෝ අවසාන නොනිම් වැඩ නිසිවක් නොතිබුණි.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

පෙරසැරි I ගිණුම පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 10)

09 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත NW සමාගම, B01 හා C02 ලෙස නිෂ්පාදන දෙකක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. තවද සමාගමෙහි BM01 සහ IM02 ලෙස නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් ද, S01 සහ S02 ලෙස සේවා දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් ද තිබේ.

2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් මාස 06 ට අදාළව අයවැයගත තොරතුරු පහත පරිදි වේ:

	නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු		සේවා දෙපාර්තමේන්තු	
	BM01	IM02	S01	S02
වක්‍ර වේතන (රු.)	1,000,000	1,000,000	300,000	500,000
වක්‍ර ද්‍රව්‍ය (රු.)	500,000	805,000	200,000	100,000

අනෙකුත් පොදුකාර්ය:

	රු.
ක්ෂයවීම්	1,500,000
ගොඩනැගිල්ල මත රක්ෂණ වියදම	375,000
ගොඩනැගිලි කුලිය	750,000
සේවක සුභසාධන වියදම්	425,000

පහත සඳහන් තොරතුරු ද ලබා දී ඇත:

	නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු		සේවා දෙපාර්තමේන්තු	
	BM01	IM02	S01	S02
යන්ත්‍රවල පොත් අගය (රු.)	8,000,000	5,000,000	1,000,000	1,000,000
ගොඩනැගිල්ලේ බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග අඩි)	10,000	15,000	5,000	7,500
සේවක ප්‍රමාණය	150	150	50	75
අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය	18,000	18,000	-	-
සේවා දෙපාර්තමේන්තු පිරිවැය විභජනය කිරීම:				
S01	40%	60%	-	-
S02	70%	30%	-	-

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවට පොදුකාර්ය පිරිවැය විභජනය කර බෙදාහරින ආකාරය පෙන්වන ප්‍රකාශනයක් පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 08)
  - (b) අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය ගණන පදනම් කර ගනිමින් එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා පොදුකාර්ය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 10)

C කොටසෙහි අවසානය

D කොටස

අනිවාර්යය ප්‍රශ්නයකි.

(ලකුණු 25)

10 වන ප්‍රශ්නය

(A) සීමාසහිත ලංකා හාඩ්වෙයාර් (පොද්ගලික) සමාගම, A අයිතමය නිෂ්පාදනය කරයි. සමාගම 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා අයවැය පිළියෙල කරයි.

2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුවට අදාළ පහත සඳහන් තොරතුරු සමාගමේ වාර්තාවලින් උපුටාගෙන ඇත:

(1) කාර්තුව සඳහා ඇස්තමේන්තුගත විකුණුම් ප්‍රමාණය ඒකක 15,000 ක් වන අතර, අයවැය පිළියෙල කිරීම සඳහා යොදා ගතයුතු පුරෝකථනය කරන ලද දත්ත පහත පරිදි වේ:

ඒකකයක විකුණුම් මිල	රු.500/-
ආරම්භක තොගය	ඒකක 750
අවසාන තොගය	ඒකක 1,550

(2) A නිෂ්පාදිතයේ එක් ඒකකයක් සඳහා ඇස්තමේන්තුගත සෘජු ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑම් 2.5 ක් වන අතර, සෘජු ද්‍රව්‍යවලට අදාළ අනෙකුත් තොරතුරු පහත පරිදි වේ:

කිලෝග්‍රෑම් එකක මිල	රු.60/-
ආරම්භක සෘජු ද්‍රව්‍ය තොගය	කිලෝග්‍රෑම් 10,000
අවසාන සෘජු ද්‍රව්‍ය තොගය	කිලෝග්‍රෑම් 6,250

(3) A නිෂ්පාදිතයේ එක් ඒකකයක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා ශ්‍රම පැය 3 ක් අවශ්‍යවන අතර ශ්‍රම පැයකට අනුපාතය රු.50/- කි.

මම විසින් කළ යුතු දෑ:

2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා පහත සඳහන් දෑ පිළියෙල කරන්න:

- (a) විකුණුම් අයවැය.
- (b) නිෂ්පාදන අයවැය.
- (c) සෘජු ද්‍රව්‍ය භාවිත අයවැය.
- (d) සෘජු ද්‍රව්‍ය ගැනුම් අයවැය.
- (e) සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය අයවැය. (එකතට ලකුණු 02 බැගින්, ලකුණු 10)

(B) (a) "ප්‍රමිත පිරිවැයකරණය සහ අයවැයකරණය යන දෙකම ව්‍යාපාර සංවිධානයක සැලසුම්කරණය, මෙහෙයුම් සහ පාලනය සඳහා අවශ්‍ය වැදගත් උපාංග වේ."

ප්‍රමිත පිරිවැයකරණය සහ අයවැයකරණය අතර වෙනස්කම් තුනක්(03) හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 03)

(b) **සීමාසහිත FP සමාගම, X නිෂ්පාදනය**, නිෂ්පාදනය කරන අතර, ප්‍රමිත පිරිවැයකරණ ක්‍රමය උපයෝගී කරගනු ලබයි. 2018 ජූනි මාසයට අදාළව පහත සඳහන් තොරතුරු ලබාදී ඇත:

(1) **X නිෂ්පාදනයට** අදාළ ප්‍රමිත පිරිවැය පත්‍රිකාව පහත පරිදි වේ:

		ඒකකයක පිරිවැය (රු.)
සෘජු ද්‍රව්‍ය	ලීටරයකට රු.250/- බැගින් ලීටර් 5	1,250
සෘජු ශ්‍රමය	පැයකට රු.125/- බැගින් පැය 4	500
විචල්‍ය පොදුකාර්ය	පැයකට රු.150/- බැගින් පැය 3	450
ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	සෘජු ශ්‍රම පැයකට රු.450/- බැගින් පැය 4	1,800
එකතුව		4,000

(2) ජූනි මාසය සඳහා අයවැයගත ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය රු.280,000/- කි.

(3) 2018 ජූනි මාසයේදී සමාගම නිමි නිෂ්පාදන ඒකක 400 ක් නිෂ්පාදනය කර තිබූ අතර, මාසයට අදාළ සත්‍ය පිරිවැය පහත පරිදි විය:

	රු.
මිලදීගත් සහ නිෂ්පාදනයට යොදාගත් සෘජු ද්‍රව්‍ය (ලීටර 2,050)	502,250
ගෙවූ සෘජු ශ්‍රම පැය (පැය 1,500)	225,000
ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	300,000

මම විසින් කළ යුතු දෑ:

පහත සඳහන් විචලනයන් ගණනය කරන්න:

- (i) සෘජු ද්‍රව්‍ය මිල විචලනය (Direct Material Price Variance).
- (ii) සෘජු ද්‍රව්‍ය භාවිත විචලනය (Direct Material Usage Variance).
- (iii) සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය විචලනය (Direct Material Cost Variance).
- (iv) සෘජු ශ්‍රම අනුපාත විචලනය (Direct Labour Rate Variance).
- (v) සෘජු ශ්‍රම කාර්යක්ෂමතා විචලනය (Direct Labour Efficiency Variance).
- (vi) ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය වියදම් විචලනය (Fixed Production Overheads Expenditure Variance).

(එකතට ලකුණු 02 බැගින්, ලකුණු 12)

(මුළු ලකුණු 25)

කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
01 මට්ටම අවබෝධය වැදගත් තොරතුරු ආවර්ජනය සහ පැහැදිලි කිරීම.	නිර්වචනය කරන්න	ස්වභාවය, විෂය පථය හෝ තේරුම නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීම.
	අඳින්න	හැඩයක් හෝ රූපසටහනක් ගෙන හැර දැක්වීම.
	හඳුනා දක්වන්න	යමක් මනා සැලකිලිමත් වීමකින් අනතුරුව හඳුනා ගැනීම හෝ තහවුරු කිරීම හෝ තෝරා ගැනීම.
	ලැයිස්තුගත කරන්න	විස්තර කිරීමකින් තොරව අදාළ කරුණු එකින් එක වචනයෙන් ලියා දැක්වීම.
	සම්බන්ධ කරන්න	තාර්කික හෝ හේතු කාරක සම්බන්ධතාවය පෙන්නුම් කිරීම හෝ තහවුරු කිරීම.
	සඳහන් කරන්න	යමක් ස්ථිර ලෙස පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීම.
	ගණනය කරන්න	ගණිතමය ගණනය කිරීම.
	විමසන්න	අවසන් නිගමනයකට පිවිසීම සඳහා විවිධ පැතිකඩ තර්කානුකූලව සවිස්තරව පරීක්ෂා කිරීම.
	පැහැදිලි කරන්න	අදාළ කරුණු සවිස්තරාත්මකව දැක්වීම.
	අර්ථකතනය කරන්න	අවබෝධයට පහසු සුපුරුදු පද මගින් අර්ථය ඉදිරිපත් කිරීම.
	හඳුනාගන්න	සෙවීමෙන් හෝ ප්‍රයත්න දැරීමෙන් නිගමනයකට එළඹීම.
	සටහන් කරන්න	අදාළ කරුණු විස්තරාත්මකව සටහන් කිරීම.
සාරාංශගත කරන්න	කරුණු වශයෙන් හෝ සංඛ්‍යා වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු කෙටියෙන් දැක්වීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
02 මට්ටම භාවිතය ඉගෙනගත් පසුබිම නොවන පසුබිමක දැනුම භාවිත කිරීම / සංවෘත ගැටළු විසඳීම.	භාවිත කරන්න	ප්‍රයෝගිකව භාවිතයේ යොදන්න.
	තක්සේරු කරන්න	වටිනාකම, ස්වභාවය, හැකියාව හෝ ගුණාත්මක බව තීරණය කරන්න.
	ප්‍රදර්ශනය කරන්න	සුවිශේෂී ලෙස උදාහරණ සමග ඔප්පු කරන්න.
	ප්‍රස්තාර දක්වන්න	ප්‍රස්තාර මගින් නියෝජනය කරන්න.
	පිළියෙල කරන්න	දී ඇති විස්තර සැලැස්මකට ගොනු කිරීම.
	ප්‍රමුඛතා දක්වන්න	වැදගත්කම, අනුපිලිවෙල අනුව දක්වන්න.
	සසඳන්න	තවත් දෙයක් සමග සංගත වේදායී බැලීම.
විසඳන්න	ගණනය කිරීම හා / හෝ පැහැදිලි කිරීම් භරහා විසඳුම් සෙවීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
03 මට්ටම විශ්ලේෂණය අදහස් අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගා සමාන අසමානතා බැලීම / විවෘත ගැටළු විසඳීම.	විශ්ලේෂණය කරන්න	විසඳුම් හෝ ප්‍රතිඵලය තීරණය කිරීම පිණිස විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කරන්න.
	සමානකම් බලන්න	සමානකම් සොයා ගැනීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	අසමානතා බලන්න	අසමානතා හෝ වෙනස්කම් සෙවීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	වෙනස්කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකෙකින් වෙනස්කොට දක්වන දෑ හඳුනා ගැනීම.
සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම.	